



ERZSÉBETVÁROSI UTCAI GONDOZÓ SZOLGÁLAT

Mindenkinek legyen otthona!

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Polgármesteri Hivatal		
Központi Iktató		
Iktatószám: <u>U11/311-1/2023</u>		
2023 FEBR 01.		
előszám:	melléklet:	előadó:
<u>1938/22</u>	- db	<u>Zoltan</u>

DA

Beszámoló az Erzsébetvárosi Utcai Gondozó Szolgálat 2022. évi tevékenységéről

Erzsébetváros közigazgatási területén utcai gondozó szolgálatunk közel húsz éve segíti a fedél nélküli embereket. Az utcai szociális munkát két utcai szociális munkás végzi heti öt napon, terepen töltött munkaidejük napi hat óra (háttér munka napi két óra). Téli időszakban, a jogszabályban előírt 18 és 22 óra között is terepen vagyunk, továbbá hétvégi napokon és 22 óra után is tudunk terepen lenni, ha ennek feltételei biztosítottak. A Nemzeti Szociálpolitikai Intézet biztosítja az utcai munka alapvető működési és finanszírozási feltételeit, évenkénti elszámolás és legalább két évenkénti Magyar Államkincstári ellenőrzés mellett (az utolsó 2022.01.15-én volt és a jogszabályoknak megfelelő szakmai és pénzügyi működést állapított meg). Az Erzsébetvárosi Önkormányzattal 2006-ban megkötött, azóta többször módosított határozatlan idejű Közszolgáltatási Szerződés az utcai szociális munkához 2.200 eFt támogatást biztosított a 2022-es évre. A támogatási összeget a személyi feltételek biztosításához használtuk fel (megbízási díjakra és járulékaikra), az alkalmazott munkatársak pedig a Kürt utcai nappali melegedő és társ szervezetek szociális munkásai (lásd pénzügyi beszámoló).

Szakmai programunk alapelve, hogy az utcai gondozó szolgálat tevékenysége nem az utcai lét komfortosítását szolgálja, hanem annak átmenetivé tételét. Az utcai lét embertelen, megalázó, kiszolgáltatott állapot, mely veszélyezteti az érintettek mentális és fizikai épségét, így elsődleges feladatunk, hogy a szociális munka eszköztárát felhasználva ennek megszüntetésén dolgozzunk. Az 1/2000-es SzCsM. rendelet 104. §-ban meghatározott megkeresés, tanácsadás, gondozás, esetkezelés és szállítás szolgálati elemeket utcai szolgálatunk biztosítja. A feltüntetett tevékenységek közül szakmai programunk leghangsúlyosabb eleme továbbra is az „esetkezelés”¹ Az esetkezelés során az adott ügyfél fizikai-mentális állapotához igazodó, reális, de az utcai lét felszámolása irányába mutató célt vagy célokat tűzünk ki. Ez akár egy hiányzó irat beszerzésétől a családhoz való visszaköltözésig bármi lehet. Az esetkezelésekhez alapítványunk összes erő forrása (Práter Utcai Nappali Melegedő lakhatási és munkavállalási támogatása, KHEK lakhatást támogató pályázat, Kürt utcai Nappali Melegedő lakhatást támogató „Úton” programja, stb.) használható. Az ügyfelek helyzetének rendezéséhez a fővárosi hajléktalan ellátórendszer teljes szolgáltatási spektrumát használni tudjuk, de fontosnak tartjuk az intézményrendszeren kívüli elhelyezési lehetőségek felkutatását, a személyre szabott megoldások megtalálását.

Az utcai munkához szükséges felszereléseket mi szerezzük be, illetve adományokat is kapunk. Az utcán élők részére szükség esetén teát, gyógyszert, a takarót, élelmiszert stb. tudunk biztosítani. A megfelelő higiénés feltételeknek eleget téve az autóban különböző fertőtlenítő szereket, eszközöket, tartunk. Az utcai munka háttérintézménye, a Kürt utcai Nappali Melegedő. Az intézmény biztosítja a

¹ Gyula esete: a 2022-es évben találkoztunk vele az utcán. Eleinte mindenféle segítséget elutasított, majd a látogatásaink során bizalmába fogadott minket, év végére pedig sikerült egy hosszabb lakhatást lehetővé tevő intézménybe elhelyeznünk.

működéshez szükséges egyéb feltételeket (megbeszélések, iratbeszerzések, ügyintézés, tisztálkodó helyiségek, fogadó és interjú helyiség stb.). A munkavégzéshez egy speciálisan erre célra kifejlesztett számítógépes programot használunk, amelybe minden szükséges és fontos információ felveszünk és vezetünk egy gondozási naplót is, amely egyénenként tartalmaz minden eddig történt intézkedést. A Regionális Diszpécser Szolgálattal érvényes, írásbeli együttműködési szerződésünk van, az utcai gondozó szolgálatok szakmai fórumain részt veszünk, illetve rendszeres megbeszélések történnek a Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálattal is. Utcai szociális munkásaink a területük bejárása, illetve a Regionális Diszpécser Szolgálat bejelentései alapján kutatják fel a fedél nélküli embereket, de fogadnak jelzéseket más szervezetektől is, kiemelve a Polgármesteri Hivatalt. A kerületnek, mint ellátási területnek a lefedettsége, utcai szociális munkánk szempontjából teljesnek mondható, a kerületben lévő általunk ismert helyszíneket legalább heti rendszerességgel tudjuk látogatni. Ennek a munkának alapvető feltétele az Önkormányzat segítségével 2016-ban beszerezett gépjármű, amellyel a munkához szükséges tárgyi eszközöket tudjuk beszerezni, szállítani (élelmiszerek, takarók, tea stb.), továbbá az előre megtervezett és azonnali szállításokat is ezzel végezzük. Erzsébetváros a kisebb területű és népességű pesti, belvárosi kerületek közé tartozik. Viszonylag kevesebb a zöld terület, ezek általában tereket jelentenek, ugyanakkor forgalmasabb csomópontok és aluljárók is találhatóak a kerülethez kapcsolódóan (Astória, Blaha Lujza tér, Keleti Pályaudvar) amelyek a fedél nélküli embereknek is a kedvelt találkozó és életterei. A kerületben néhány hajléktalanellátó intézmény működik: a Myrai Vallási Közhasznú Egyesületnek van egy 40 férőhelyes átmeneti szállója és egy 20 férőhelyes éjjeli menedékhelye, illetve a Magyar Máltai Szeretet Szolgálatnak és a Golgota Keresztény Gyülekezetnek van nappali melegedője.

Az ellátási területünkön többféle típusba tartoznak a fedél nélküli emberek. Vannak természetesen a „magányos farkasok”, de a legtöbben olyan emberek, akik valamilyen érdek mentén kötődő két - három fős csoportokban élnek, nincs állandó helyük, sokszor ott töltik éjszakáit, ahol az este éri őket. Elenyésző számban élnek az ellátási területen párok, házastársak, ők inkább kötődnek fix helyszínekhez. Helyszíneink többsége bezárt bolt bejáratok, kirakatok, padok, épület beugrók, aluljárók. A forgalmasabb csomópontoknál (pl. Keleti pályaudvarhoz, az Astóriához illetve a Madách térhez kötődően) évszaktól is függően kialakulnak alkalmi jellegű és változó létszámú csoportok is, általában 2 - 4 főig terjedően. A téli, krízis időszakban (novembertől márciusig) az egészség megőrzés és az életvédelem határozza meg az utcai munkát. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy minden utcán élő számára felajánljuk a hajléktalan ellátó rendszer nyújtotta elhelyezési lehetőségeket, aki együttműködik ebben, azt elhelyezzük, aki pedig marad a helyszínen őt az egészsége megőrzéséhez szüksége eszközökkel látjuk el (takaró, élelmiszer, tea stb.), és folyamatosan, rendszeres időközönként látogatjuk.

Az elhelyezések esetében két fő típusról beszélhetünk: az egyik esetben éjjeli menedékhelyekre (csak éjszakára nyújt elhelyezést, de folyamatosan) vagy un. első befogadó szálláshelyekre (gyakorlatilag feltétel nélküliek „utca” szintűek, a téli krízisidőszak végéig) helyezünk el. A másik esetben, amennyiben az egészségi állapot indokolja, hajléktalan egészségügyi centrumba szállítunk, ahol az orvos döntése alapján un. lábadozó elhelyezésre van lehetőség (amely az egészségi állapot helyreállításáig tart). Ezeken kívül kisebb számban vannak egyéb elhelyezések is pl. átmeneti (fizetős) szállókra, munkásszállókra, de többször kell mentőt is hívunk azonnali egészségügyi beavatkozás miatt. A fővárosi hajléktalan ellátó rendszer intézményeibe a Regionális Diszpécser Központtal együttműködve történnek az elhelyezések, az ezeken kívüli elhelyezéseket (munkásszálló, albérlet, szívdességi lakhatás stb.) mi végezzük. A koronavírus járvány hatásai ebben az évben már nem befolyásolták jelentősen az utcai munkát, az elhelyezéseket biztosító intézmények is a megszokott, rendkívüli intézkedések nélkül működtek, és ami szintén fontos, hogy tapasztalataink alapján az utcán élők között sem okozott már tömeges megbetegedéseket. Természetesen, ha valaki igényli, akkor számára továbbra is tudunk vírus elleni egyéni védőeszközöket biztosítani, illetve az utcai szociális munkás kollégáink is használják ezeket, amennyiben zárt helyen, autóban dolgoznak a fedél nélküli emberekkel.

2022-ben az utcai szolgálatunk által ismert emberek száma 256 fő volt. Ez a szám ismét kevesebb mint a tavalyi évben és ezzel az évek óta tartó csökkenő tendencia folytatódik, ennek több oka is lehet, ezek egyike valószínűleg a Covid járvány és annak gazdasági és társadalmi hatásai. A 256 emberből 99 emberrel először találkoztunk. A 250 szolgálati napon összesen 1700 alkalommal találkoztunk emberrel, átlagosan 7 fővel egy nap. Túlnyomórészt férfiakról beszélhetünk (207 fő, 80 %), többségük nem rendelkezik semmilyen rendszeres jövedelemmel, általában gyűjtögetésből vagy alkalmi munkákból élnek. Többségük (57 %) 40 és 59 év között van, a 39 év alattiak (14 %), és a 60 év felettiak (29 %) kisebb arányban vannak, bár az is látszik, hogy az idősebbek több mint kétszer annyian vannak, mint a fiatalabbak. Összesen 50 embert szállítottunk, túlnyomó többségében hajléktalanellátó intézményekbe: éjjeli menedékhelyekre, átmeneti szállókra, egészségügyi centrumokba, illetve kritikus egészségi állapotú emberekhez pedig 13 alkalommal hívtunk mentőt. A tavalyi évben kicsit több mint 1200 alkalommal kaptak tőlünk valamilyen tárgyi segítséget (takaró, hálósák, élelmiszer, ruha). Szorosabb kapcsolatban (legalább kéthetenkénti vagy gyakoribb találkozás), gondozásban 41 emberrel vagyunk, közülük 9 embernél sikerült elérni az utcai életmód feladását.

Budapest, 2023.01.25.

Sass Lajos
intézményvezető

